

(לעיל¹) או דלמא אפילו למאן דאמר אין מעלין הני מילי תרומה דמתאכלא בצינעה כולי –
Or perhaps even according to the מעלין מ"ד; that is only by תרומה,
which is eaten discreetly, etc.

OVERVIEW

The גמרא presented a query whether we are ליוחסין כפים מנשיאות כפים. This query is valid even if we maintain מעלין מתרומה ליוחסין, for the reason we are not מעלה בפרהסיא is נשיאת כפים because מתאכלא בצינעה תרומה is because מעלין מתרומה ליוחסין it is likely that he would not be נושא כפיו if he is not a כהן. Our תוספות discusses the concept of (מעלין מתרומה ליוחסין because is) מתאכלי בצינעה.

תוספות asks:

תימה מה תולה באכילה והא פשיטא דלכולי עלמא אין מעלין מאכילת תרומה ליוחסין² -
It is astounding! How can the גמרא relate the idea of מעלין מתרומה ליוחסין to the fact that תרומה is eaten בצנעה?! For it is obvious according to everyone that we cannot be מעלה to ליוחסין based on the fact that he is eating תרומה; the reason is -
דהא איכא למיחש דלמא עבד כהן הוא -

For there is the concern that perhaps this person who is eating תרומה is the slave of a כהן who is permitted to eat תרומה. Obviously we cannot be מעלה anyone to ליוחסין based on the fact that he is eating תרומה!

אלא בחלוקת תרומה בגורן הוא דפליגי אם מעלים ליוחסין אם לאו³ -
Rather the dispute whether we are מעלה מתרומה ליוחסין or not, is where they distributed תרומה to this individual in the threshing place (as תוספות will shortly explain). Why therefore does the גמרא mention that תרומה is eaten בצנעה since it is irrelevant to our discussion here?!

חלוקת תרומה proves his point that the issue of whether מעלין מתרומה ליוחסין or not, is dependent on חלוקת תרומה (but not with תרומה):

ובמעלין מתרומה ליוחסין לא איפליגו בה תנאי בהדיא -
For there is no explicit argument of תנאים regarding מעלין מתרומה ליוחסין -
אלא דתליא⁴ הא פלוגתא בפלוגתא אם חולקין תרומה לעבד בלא רבו אם לאו -
Rather the dispute whether מעלין מתרומה ליוחסין depends on the dispute whether we distribute תרומה to a slave without his master present or not -

¹ This תוספות references the גמרא previously on the עמוד ב'.

² See 'Thinking it over' # 1.

³ See 'Thinking it over' # 2.

⁴ See later כה, ב.

למאן דאמר חולקין אין מעלין דדלמא עבד הוא -

אין מעלין According to the רבו **מ"ד חולקין תרומה לעבד בלא רבו**, he will also maintain **עבד is an** because perhaps this person who received תרומה ליוחסין.

In conclusion it is evident (according to תוספות) that all agree that we are not מעלה based on the fact that he eats תרומה, for he can be an עבד. The מחלוקת whether we are ליוחסין תרומה refers to one who receives תרומה בבית הגרנות, and issue is whether we distribute תרומה בבית הגרנות to an עבד or not.

מעלין מנשיאות continues to explain how the גמרא should have worded the query regarding כפים ליוחסין:

והכי איבעי ליה למימר הכא אפילו למאן דאמר אין מעלין -

And this is how the גמרא should have stated its question; here regarding מעלין **אין מעלין** מתרומה ליוחסין, it is possible that **even the one who maintains** מנש"כ ליוחסין

הני מילי תרומה דחולקין לעבד בלא רבו ואיכא למיחש דלמא עבד הוא -

That is only regarding תרומה where we distribute to an **עבד without his master, so there is the concern that perhaps the person who received the תרומה is an עבד -**

אבל נשיאות כפים לעולם אימא לך דמעלין דאין עבד נושא כפיו:

However regarding נשיאות כפים, I will tell you that everyone agrees that מעלין since an עבד is not נושא כפיו.⁵

[נראה⁶ לי דשפיר נקט דמתאכלא בצינעא -

It seems to me that the גמרא correctly mentions מתאכלי בצינעא regarding the distinction between תרומה and נש"כ (despite תוספות reservations) -

דלמאן דאמר מעלין מאכילת תרומה נמי מעלין -

מעלין ליוחסין מאכילת maintains that מעלין מתרומה ליוחסין **also, and not only** מחלוקת תרומה בבית הגרנות -

ובענין דליכא למיחש שהוא עבד שיצא מבית הספר⁷ -

And this is so when it is in a manner that there is no concern that the person eating תרומה is an עבד, for instance if he was seen leaving a Jewish school -

וטעמא כיון דעון מיתה הוא חיישינן שמא יעלוהו ליוחסין⁸ -

And the reason we are (מאכילת) תרומה ליוחסין **is since it is a capital crime** for a זר to eat תרומה, therefore **we are concerned that perhaps** (בי"ד mistaken) **will be מעלה** - תרומה ליוחסין someone who is eating תרומה -

⁵ does not answer his question. See the following תוספות ישנים (in the brackets) who answers this question.

⁶ This is an addendum of the תוספות ישנים as indicated at the very end.

⁷ An עבד does not receive Jewish education for he is not obligated in לימוד התורה (just like a woman).

⁸ Eating תרומה for a זר is punishable by מיתה (בידי שמים), therefore it is possible that a בי"ד may mistakenly assume that this person who is eating תרומה was substantiated to be a כהן and therefore he can be elevated ליוחסין.

ולכך איצטריך שני עדים להאכילו בתרומה⁹ ולכך נמי¹⁰ אין חולקין לעבד אלא אם כן רבו עמו -
And therefore in order to circumvent this mistaken בי"ד, they required two עדים to testify that he is a כהן to allow him to eat תרומה, and therefore for the same reason we also do not distribute לעבד תרומה unless his master is with him.

ומאן דאמר אין מעלין אף על גב דעון מיתה הוא לא חייש להכי שמא יעלוהו -
And the one who maintains אין מעלין מתרומה ליוחסין (because one may eat בע"א) is not concerned that a mistaken ב"ד may be מעלה him to יוחסין even though it is a capital crime -

כיון דבצנעא הויא אכילת תרומה וכן חלוקה -
Since the eating of תרומה and similarly the distribution of תרומה is done discreetly, therefore there is no concern that some may mistakenly be מעלה him מתרומה ליוחסין -
אבל נשיאות כפים דאיפרסם איבעיא ליה אי חיישנן שמא יעלוהו -

However regarding נש"כ which is publicized, the גמרא queries whether in this case there is the concern that they may elevate him to יוחסין (even according to the מ"ד that אין מעלין -
(מתרומה ליוחסין) -

משום דאי לאו דכהן הוא לא הוה חציף כולי האי -
Because if he were not a כהן he would not be so brazen to be in public.

The ת"י explained why the גמרא can and does use the case of אכילת תרומה. Now the ת"י will reject that which the גמרא should have said:

ולא הוי מצי למנקט כמו שכתבו התוספות אפילו למאן דאמר אין מעלין -
And the גמרא could not have said as תוספות suggested that the query if מעלין מנש"כ -
מ"ד אין מעלין מתרומה ליוחסין is even according to the ת"י, and that is -
משום דאיכא למיחש דלמא עבד הוא -

Because regarding being מעלה [מחלוקת] תרומה ליוחסין there is the concern that perhaps he is an עבד (since the מ"ד אין מעלין מתרומה ליוחסין maintains בלא רבו עמו; this is what תוספות suggested that the גמרא should have said. However the ת"י rejects this -

דלא תליא בהכי דאפילו היכא דליכא למיחש דלמא עבד הוא אין מעלין -
For whether we are מעלה מתרומה ליוחסין or not, does not depend on whether there exists the concern that he may be an עבד, for even when there is no concern that perhaps he is an עבד, we are not מעלה מתרומה ליוחסין according to that מ"ד; the case where there is no concern that he may be an עבד is -

כמו ביוצא מבית הספר או שמעידין עליו שאינו עבד -

⁹ Once we maintain that two עדים are required בתרומה it is understood that we can be ליוחסין. See (footnote # 8 & 9) תוס' כד, ב ד"ה ואב"א.

¹⁰ Just as we require two עדים להאכילו בתרומה for we are concerned (if we would only require one עד) that (since there is an עון מיתה for a זר to eat תרומה) they will mistakenly be מעלה him from תרומה ליוחסין (based on the one עד); similarly we did not allow to be לעבד תרומה so that someone (or טועה) should not mistakenly be מעלה him מתרומה ליוחסין. Now however that we require two עדים להאכילו בתרומה and we are not בגרנות we can be חולק לעבד בבית הגרנות, we can be מעלה מתרומה ליוחסין with any concern.

Like, for instance, when we see him leaving a ביי"ם or people testify that he is not an עבד (however the עדים do not know whether he is a כהן or not), nevertheless this מ"ד maintains אין מעלין מתבונה ליוחסין -

ואדרבה הא דחולקין לו בלא רבו היינו משום דאין מעלין -

And on the contrary, the reason that מ"ד maintains לעבד בלא רבו is because he maintains - אינו מעלינו מתרומה ליוחסין"

ועיקר טעמא דפלוגתייהו משום מעליו ואין מעליו -

And the main cause of their dispute (whether we require one עד or two עדים for אכילת תרומה) **is whether we** are concerned **for מעלין** מתרומה ליוחסין (and therefore we require two עדים) or there is **no** concern that we will be מעלה מתרומה ליוחסין (and therefore one עד is sufficient for אכילת תרומה) -

דאי לאו הכי קשה באיזה סברא פליגי¹² כמו שהקשו לעיל¹³ (תוספות ישנים):

For if it is not so (but rather as תוספות maintains that the מחלוקת whether מעלין or מעלין לא depends on whether we are רבו בלא תרומה (חולק לעבד תרומה בלא רבו) **what is the logic of their respective opinions, as תוספות asked previously!**] The bracketed section is from the תו"י.

SUMMARY

מ"ד maintains that we are only מחלוקת תרומה ליוחסין (according to the מעלין), but not מאכילת תרומה since he may be an עבד. The reason why we are מעלין is because אין חולקין לעבד בלא רבו. However the תו"י maintains that the dispute whether חולקין לעבד is a result of whether חולקין לעבד בלא רבו or not.

THINKING IT OVER

1. תוספות asks that it is obvious that the concept of מעלין מתרומה ליוחסין does not refer to אכילת תרומה (but rather to חלוקת תרומה).¹⁴ How can תוספות state this when

¹¹ This is the opposite what תוספות said earlier that depending on whether בלא רבו or not will decide (respectively) whether מעלין מתרומה ליוחסין or אין מעלין. Rather (according to the תו"י) the dispute whether חולקין לעבד or not, will depend (respectively) whether מעלין מתרומה ליוחסין or אין מעלין.

¹² However according to the ת"י they argue whether we are concerned for a בי"ד טועים that will be מועלה מתרומה ליוחסין (if only one עד is required for תרומה). The one who maintains there is no concern, for no one will be מועלה (אכילת תרומה). The one who maintains there is a concern, for no one will be מועלה (אכילת תרומה), then one עד can be מאכיל בתרומה and we may be רבו בלא רבו. However the one who maintains there is a concern for a בי"ד טועין which will be ליוחסין (ע"פ ע"א), he requires that there be two עדים (אין חולקין לעבד בלא רבו) and also maintains that (as a result of מעליו) we rule רבו בלא רבו.

¹³ (and two עדים will be מעלין מתרומה ליוחסין asks let the חכמים decide whether at the end, כדב, תוס' ד"ה ואבע"א required and אכילת תרומה and עד is sufficient for מעלין מתרומה ליוחסין) or whether (אין חולקין לעבד בלא רבו (חולקין לעבד בלא רבו). The answer is that there is a concern for a טעות that ב"ד (or people who see someone eating will mistakenly be מעלה him to כהונה. The מחלוקת is whether this is a חשש (so therefore we require two עדים for אכילת תרומה to circumvent this חשש and מעלין) or whether it is not a חשש (so therefore ע"א is sufficient (אין מעלין מתרומה ליוחסין and חולקין לעבד בלא רבו and אכילת תרומה).

¹⁴ See footnote # 2.

תרומה by (since יוחסין to תרומה we cannot compare) previously said that גמרא the there is a מיתה, עון מיתה, and that is obviously discussing תרומה אכילת for there is no מיתה for חלוקת תרומה לזר?¹⁵

2. תוספות writes that the מחלוקת of ליוחסין מתרומה מעלין is dependent on the מחלוקת whether we are רבו תוספות.¹⁶ How will this תוספות responds to תוספות question previously¹⁷ 'פליגי' סברא?¹⁸

¹⁵ See אילת אהבים and פנ"י.

¹⁶ See footnote # 3.

¹⁷ כד, ב ד"ה ואבע"א. See also (here) footnote # 13.

¹⁸ See מהרש"א [הארוך].